

**DIŞ LASTİKLER İTHALATINDA
KORUNMA ÖNLEMİ
UYGULANMASINA İLİŞKİN
GİZLİ OLMAYAN ÖZET**

1. BAŞVURUYA İLİŞKİN BİLGİLER

1.1. Başvuru Sahibi

İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 3 üncü maddesine göre, bir malın benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artan miktarlarda ithal edildiği gerekçesiyle Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından re'sen ön inceleme başlatılabilmektedir. Yönetmeliğin ilgili maddesi çerçevesinde lastik ithalatında korunma önlemi ön incelemesi başlatılmış olup inceleme kapsamında X ve X firmalarından alınan veriler değerlendirmeye alınmıştır.

Diğer taraftan İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinde Yerli Üreticiler “Yurtiçinde faaliyet gösteren ve benzer veya doğrudan rakip malların tamamını veya önemli bir kısmını üreten üreticiler” şeklinde tanımlanmaktadır. İnceleme kapsamında Bakanlığımıza sundukları verileri kullanılan firmaların yerli üretimin %58 ini ürettiği ve bu firmaların yerli üretim temsil şartını sağladığı değerlendirilmektedir.

1.2. İnceleme Konusu Eşyanın Tanımı ve Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

İnceleme konusu eşya, 40.11 gümrük tarife pozisyonunda “kauçuktan yeni dış lastikler” başlığı altında aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır. İnceleme konusu eşya “binek”, “hafif ticari”, “ağır ticari” ve “tarım, yol dışı ve endüstriyel ve diğer” lastikler olmak üzere dört grup altında incelenmektedir. Bu sınıflandırmaya da aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

GTİP	Eşya Tanımı	Kategori
4011.10.00.10.00	Turizm amaçlı otomobillerde kullanılan kauçuktan yeni dış lastikler	Binek (PSR)
4011.10.00.90.11	Otomobil dış lastikleri; yeni, kauçuktan, tekstil kuşaklı radyal	
4011.10.00.90.12	Otomobil dış lastikleri; yeni, kauçuktan, çelik kuşaklı radyal	
4011.10.00.90.13	Otomobil dış lastikleri; yeni, kauçuktan, konvansiyonel (crossply)	
4011.10.00.90.18	Otomobillerde kullanılan kauçuktan yeni diğer dış lastikler	
4011.20.10.00.11	Kamyon, otobüs için radyal dış lastik (yükleme endeksi =<121)	Hafif Ticari (LT)
4011.20.10.00.12	Kamyon, otobüs için konvansiyonel dış lastik (yük. endeksi =<121)	
4011.20.10.00.19	Kamyon, otobüs için kauçuktan diğer dış lastik (yükleme endeksi=<121)	
4011.20.90.00.11	Kamyon, otobüs için radyal dış lastikler; yeni, kauçuktan, yükleme endeksi >121	Ağır Ticari (TBR)
4011.20.90.00.12	Kamyon, otobüs için konvansiyonel (crossply) dış lastikler; yeni, kauçuktan, yükleme endeksi >121	
4011.20.90.00.19	Kamyon, otobüs için kauçuktan yeni diğer dış lastikler; yükleme endeksi >121	
4011.70.00.00.00	Tarım ve orman taşıtları ve makinelerinde kullanılan türde olan dış lastikler	Tarım (AG), Yol Dışı ve Endüstriyel (OT) ve Diğer Lastikler
4011.80.00.00.00	Yapı, madencilik veya sanayi elleçleme taşıtları ve makinelerinde kullanılan türde olan dış lastikler	
4011.90.00.00.00	Diğer taşıtları için diğer dış lastikler	

1.3. İnceleme Konusu Eşyanın Üretim Süreci

Lastiğin imal sürecinde rol oynayan ana maddelerden başlıcaları doğal ve sentetik kauçuktur. Doğal ve sentetik kauçuk istenilen üretim özelliklerine uygun olarak karbon karası, sülfür ve çeşitli kimyasallar ile karıştırılır. Daha sonra lastiğin sırt ve yanak bölgelerinde kullanılan profilli bileşenler ekstrüder işlemi ile elde edilir ve kalenderleme işlemine geçilir. Kalenderleme, çelik ve tekstil esaslı kord bezlerinin her iki taraftan ince bir tabaka halinde kauçuk ile kaplanması işlemidir. İmalatın ilk aşamasında astar, gövde katı ve yanaklar tamburun üzerine sarılır. Topukların (lastiğin jantla temasını sağlayan ana parça) pozisyonunun ayarlanması, kat kenarlarının topuk demeti üzerine sarılması ve yanakların birleştirilmesi aynı anda eş zamanlı olarak yapılır. İmalatın ikinci aşamasında ise kuşaklar, sırt katının eklenmesi ile "ham lastik" pişirmeye hazır hale getirilir. Bu aşamada lastiğin güçlendirilmesi için kuşakların üzerine spiral naylon kuşak sarılır. Son olarak ham lastiğin özel kalıplar içerisinde belirli sıcaklık ve basınç altında önceden tanımlı zaman diliminde pişirilmesi ile lastik istenilen boyut, desen ve ebada ulaştırılır. Lastiğin yanak markalaması ve taban deseni pişirme ile şekillendirilir. Trimleme ve son muayene ile lastik üretim süreci tamamlanmış olur.

2. İTHALATA İLİŞKİN BİLGİLER

İnceleme konusu eşya için mutlak ve nispi ithalatın, ithalatın yurt içi piyasadan aldığı payın ve ithalatın ülkelere göre dağılımının yıllar itibariyle seyri aşağıda verilmektedir.

2.1. Yıllar İtibariyle İthalat

2.1.1. Mutlak İthalat

Yıllık bazlı dış lastik ithalatı değer, miktar ve birim fiyatlarıyla birlikte aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Lastik Tipi		Yıl		
		2014	2015	2016
PSR	Miktar (Adet)	9.781.241	10.972.953	11.126.123
	Gümrük Kg	92.531.610	95.163.690	96.576.406
	Dolar	448.874.077	412.117.671	399.208.896
	BF (Adet)	45,89	37,56	35,88
	BF (KG)	4,85	4,33	4,13
LT	Miktar (Adet)	1.394.204	1.785.156	1.987.793
	Gümrük Kg	19.230.856	24.988.170	28.316.593
	Dolar	99.425.716	102.240.233	105.462.379
	BF (Adet)	71,31	57,27	53,06
	BF (KG)	5,17	4,09	3,72
TBR	Miktar (Adet)	1.123.954	1.012.238	1.239.130
	Gümrük Kg	65.557.736	63.661.925	75.353.425
	Dolar	296.586.666	225.810.226	236.994.178
	BF (Adet)	263,88	223,08	191,26
	BF (KG)	4,52	3,55	3,15

Lastik Tipi		Yıl		
		2014	2015	2016
AG&OT	Miktar (Adet)	360.069	265.586	389.307
	Gümrük Kg	14.525.844	14.973.075	16.274.401
	Dolar	70.586.876	60.179.717	58.038.484
	BF (Adet)	196,04	226,59	149,08
	BF (KG)	4,86	4,02	3,57
Genel Toplam	Miktar (Adet)	12.659.468	14.035.933	14.742.353
	Gümrük Kg	191.846.046	198.786.860	216.520.825
	Dolar	915.473.335	800.347.847	799.703.937
	BF (Adet)	72,32	57,02	54,25
	BF (KG)	4,77	4,03	3,69

Dış lastik ithalatı miktar bazında genel bir artış trendi içerisinde. Yıllık bazda 2014-2016 yılları arasında adet bazında %16,45 oranında artış gösteren ithalat, kilogram bazında %12,86 oranında artmıştır. Benzer bir artış trendi tüm lastik gruplarında yaşanmıştır. 2014-2016 yılları arasında adet bazlı artış binek lastik (PSR) grubunda %13,75, hafif ticari araç lastiği (LT) grubunda %42,58, ağır ticari araç lastiği (TBR) grubunda %10,25, tarım, endüstriyel ve diğer lastikler (AG&OT) grubunda %8,12 oranında ithalat artışı gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, lastik ithalatının miktar bazında %75 binek grubunda gerçekleştirildiği görülmektedir. İthalat artışı %42,6 ile en fazla hafif ticari araç grubunda yaşanmıştır. Tüm bu göstergeler ışığında tüm ürün gruplarında mutlak ithalat artışının yaşandığı tespit edilmiştir.

Dış lastik ithalatı değer bazında birim fiyatlarda yaşanan gerilemeye de paralel olarak düşüş göstermiştir. 2014-2016 yılları arasında dolar bazında %12,65 oranında gerilerken benzer bir gerileme tüm ürün gruplarında da görülmektedir.

Birim fiyatlar incelendiğinde 2014 yılında 72,32 ABD Doları/Adet olan birim fiyat 2015 yılında 57,02 ABD Doları/Adet seviyene, 2016 yılında ise 54,25 ABD Doları/Adet seviyesine gerilemiştir. Kilogram bazlı birim fiyatlarda da benzer bir düşüş yaşanmıştır. 2014 yılında 4,77 ABD Doları/KG seviyesinden gerçekleşen ithalat 2015 yılında 4,03 ABD Doları/KG seviyesine, 2016 yılında ise 3,69 ABD Doları/KG seviyesine gerilemiştir.

2.1.2. Nispi İthalat

Nispi ithalat verileri hesaplanırken üretim verisi alınan firmaların üretim ve yurt içi satışlarına ilişkin olarak sunduğu veriler ile ithalat istatistikleri kullanılarak yurt içi piyasa verisine ulaşılmıştır. Verisini paylaşan firmaların Türkiye toplam üretiminin %58'ini ürettiği bilgisi doğrultusunda nispi ithalat ve ithalatın piyasa payı hesaplanırken önce Türkiye toplam üretimi ve toplam tüketim rakamlarına ulaşılmış ve nispi ithalat ve ithalatın piyasa payı buna göre hesaplanmıştır.

	2014	2015	2016
İthalatın yerli üretime oranı (İthalat/Üretim %)	47,9	50,6	55,7
İthalatın piyasa payı (%)	45	46	48

Nispi ithalat ve ithalatın piyasa payı 2014-2016 yılları arasında bir artış trendi içerisinde. Diğer bir ifade ile ithalattaki artış yerli üretimdeki artışın üzerinde seyretmiş aynı zamanda ithalatın yurtiçi piyasadan aldığı pay da yıllar itibariyle artmıştır. 2014 yılında %47,9 olan ithalatın yerli üretime oranı 2015 yılında %50,6 seviyesine yükselmiş, 2016 yılında yine artarak %55,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan ithalatın piyasa payı 2014 yılında %45, 2015 yılında %46, 2016 yılında ise %48 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2.2. Ülkeler İtibariyle İthalat

	Ülke Adı	Değerler	Yıl		
			2014	2015	2016
1	ROMANYA	Miktar (Adet)	1.883.268	1.998.972	2.440.314
		Gümrük Kg	16.189.354	17.757.636	22.395.164
		Dolar	88.207.725	72.708.300	83.433.083
		BF (Adet)	46,84	36,37	34,19
		BF (KG)	5,45	4,09	3,73
2	ÇİN	Miktar (Adet)	1.532.478	1.711.228	1.551.874
		Gümrük Kg	14.204.616	16.587.639	14.418.996
		Dolar	51.385.418	49.323.786	35.886.850
		BF (Adet)	33,53	28,82	23,12
		BF (KG)	3,62	2,97	2,49
3	ALMANYA	Miktar (Adet)	1.044.560	1.266.616	1.324.689
		Gümrük Kg	13.030.969	15.559.521	17.057.544
		Dolar	83.748.306	82.927.209	82.840.414
		BF (Adet)	80,18	65,47	62,54
		BF (KG)	6,43	5,33	4,86
4	İSPANYA	Miktar (Adet)	577.219	945.410	944.478
		Gümrük Kg	6.746.346	9.732.223	12.134.330
		Dolar	39.273.730	44.538.304	51.316.972
		BF (Adet)	68,04	47,11	54,33
		BF (KG)	5,82	4,58	4,23
5	İTALYA	Miktar (Adet)	1.142.820	767.104	868.545
		Gümrük Kg	11.930.634	9.364.685	11.140.092
		Dolar	69.522.195	47.348.166	53.628.232
		BF (Adet)	60,83	61,72	61,74
		BF (KG)	5,83	5,06	4,81
6	SLOVAKYA	Miktar (Adet)	691.941	880.988	863.695
		Gümrük Kg	17.318.862	20.202.708	20.736.796
		Dolar	90.328.680	81.373.229	77.566.135
		BF (Adet)	130,54	92,37	89,81
		BF (KG)	5,22	4,03	3,74
7	POLONYA	Miktar (Adet)	769.006	1.049.922	797.524
		Gümrük Kg	11.624.946	15.188.367	13.968.759
		Dolar	55.055.438	55.433.474	47.289.973
		BF (Adet)	71,59	52,80	59,30
		BF (KG)	4,74	3,65	3,39

	Ülke Adı	Değerler	Yıl		
			2014	2015	2016
8	GÜNEY KORE	Miktar (Adet)	641.637	475.593	716.580
		Gümrük Kg	14.125.550	13.443.419	18.071.694
		Dolar	64.583.997	46.820.146	57.582.542
		BF (Adet)	100,66	98,45	80,36
		BF (KG)	4,57	3,48	3,19
9	TAYLAND	Miktar (Adet)	711.782	588.226	652.433
		Gümrük Kg	10.440.400	6.775.465	11.334.230
		Dolar	41.226.542	24.223.692	30.228.471
		BF (Adet)	57,92	41,18	46,33
		BF (KG)	3,95	3,58	2,67
10	SIRBİSTAN	Miktar (Adet)	318.429	397.340	646.483
		Gümrük Kg	2.729.585	3.810.091	6.076.802
		Dolar	11.526.594	13.169.698	21.512.956
		BF (Adet)	36,20	33,14	33,28
		BF (KG)	4,22	3,46	3,54
DİĞER		Miktar (Adet)	3.346.328	3.954.534	3.935.738
		Gümrük Kg	73.504.784	70.365.106	69.186.418
		Dolar	320.614.710	282.481.843	258.418.309
		BF (Adet)	95,81	71,43	65,66
		BF (KG)	4,36	4,01	3,74
TOPLAM		Miktar (Adet)	12.659.468	14.035.933	14.742.353
		Gümrük Kg	191.846.046	198.786.860	216.520.825
		Dolar	915.473.335	800.347.847	799.703.937
		BF (Adet)	72,32	57,02	54,25
		BF (KG)	4,77	4,03	3,69

Yukarıdaki tabloda en çok ithalat yapılan ilk 10 ülke 2016 yılı baz alınarak sıralanmıştır. Bu verilerin incelenmesinde ithalattan en çok payı 2016 yılında %16,55'lik payı ile Romanya'nın aldığı görülmektedir. Romanya'yı sırasıyla Çin (%10,5) ve Almanya (%9) takip etmiştir. Ülkeler bazında ithalata ilişkin detaylı veriler EK-I'de yer almaktadır.

3. YERLİ ÜRETİMİN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

İnceleme konusu ürüne ilişkin ekonomik göstergeler yerli üretimin önemli bir kısmını temsil eden X ve X firmaları tarafından sağlanan verilere ve ithalat istatistiklerine dayanmaktadır. Tüketim verisi hesaplanırken verisini paylaşan firmaların Türkiye toplam üretiminin %58'ini ürettiği bilgisi doğrultusunda önce tüm üreticilerin toplam yurtiçi satışlar bilgisine ulaşılmış, daha sonra toplam yurtiçi satışlara ithalat eklenerek tüketim rakamı hesaplanmıştır.

Ekonomik Göstergeler (Endeks 2014=100)	2014	2015	2016
İthalat	100,00	110,87	116,45
Üretim	100,00	104,98	100,28
Verimlilik	100,00	105,15	98,42
Kapasite	100,00	122,20	119,37
KKO	100,00	85,91	84,00
Yurt içi satışlar	100,00	104,60	100,17
Yurt dışı satışlar	100,00	99,75	108,13
İthalatın yerli üretime oranı	100,00	105,61	116,13
İthalatın piyasa payı	100,00	103,24	108,40
Tüketim	100,00	107,40	107,43
Kârlılık	100,00	97,39	56,17
İstihdam	100,00	99,84	101,89
Stoklar	100,00	147,68	111,20

İnceleme konusu ürünün ithalatı tüketime paralel bir seyir izlemiş ve genel bir artış trendi içerisinde gelişmiştir. Aynı dönem içerisinde yerli üretim dalgalı bir seyir izliyor olmasına rağmen yerli üretimin iç piyasadan aldığı pay gerilemektedir. Diğer bir ifadeyle ithalatın pazar payı artmaktadır. Yerli üretimin iç piyasadan yeterli pay alamamasının bir sonucu olarak stoklar da kümülatif olarak artmıştır.

Yerli üretim dalı 2015 yılındaki piyasa genişlemesi ile birlikte kapasite artışına gitmiştir. Ancak yerli üretimin piyasadan aldığı payın gerilemesi ve 2016 yılı ile birlikte piyasanın da daralması sonucu 2016 yılında yerli üretim de gerilemiş bu durum karşısında kapasite kullanım oranı endeksi 2014 yılı 100 kabul edildiğinde 2016 yılında 84'e gerilemiştir.

Diğer taraftan istihdam yerli üreticilerin kurumsal firmalar olması sebebiyle üretimde yaşanan dalgalanmalardan çok etkilenmemiş ve genel itibariyle yatay bir seyir izlemiştir. Buna karşılık verimlilik özellikle 2016 yılında gerilemiştir. 2016 yılında yerli üreticilerin kârlılığı da ciddi oranda gerilemiştir.

2016 yılında ekonomik göstergelerde ciddi bir bozulma yaşanmıştır. Bu dönemde iyiye giden tek gösterge yurt dışı satışlar olarak göze çarpmaktadır.

4. ÖNGÖRÜLMİYEN GELİŞME

Son yıllarda küresel lastik üreticileri farklı fiyat segmentlerinde üretim ve satış yapabilmek amacıyla dünyanın çeşitli yerlerinde yeni üretim tesisleri kurmuş veya bir kısım eski markaları/üretim tesislerini satın alarak kendi bünyelerine kazandırmışlardır. Bu sayede bu markalar kendi lojistik ağlarını kullanarak daha düşük fiyat segmentlerine hitap edecek farklı markalarda ürünler üretmişlerdir.

Küresel büyük markalar alt marka oluşum süreçlerini tamamlamış ve küresel anlamda ciddi bir üretim kapasitesine kavuşmuşlardır. Diğer taraftan Avrupa Birliği ülkelerinde pazarın daralmasına dayalı olarak ortaya çıkan fazla kapasite Türkiye'ye yönelmiştir. Türkiye piyasasının da rekabetçi olması sebebiyle küresel büyük markalar pazar payı kazanmak için alt markalarını Türkiye pazarına daha yoğun şekilde sunmaya başlamışlardır. Nitekim son dönemde küresel büyük markaların ithal ettiği lastiklerin birim fiyatları hızla gerilemiştir. Bu durum yerli üreticiler açısından öngörülmeven bir gelişmedir.

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Ülkemizde hâlihazırda ciddi miktarda lastik üretim kapasitesi bulunmaktadır ve halen devam eden ilave kapasite artırıcı yatırımlar da mevcuttur. İlave yatırımlarla beraber yerli üretimin iç piyasa talebini karşılamakta herhangi bir sorun yaşamayacağı değerlendirilmektedir.

İthalatın seyri, yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve piyasa koşulları birlikte incelendiğinde ithalatta mutlak ve nispi bir artışın olduğu ve yerli üreticilerin ekonomik göstergelerinde ciddi bir bozulmanın varlığı tespit edilmiştir.

İthalatta yaşanan artışın yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidine sebep olup olmadığının incelenbilmesini teminen inceleme konusu ürünün ithalatına yönelik olarak korunma önlemi soruşturması açılmasının uygun olacağı, gecikmenin telafisi güç zararlara yol açabileceği değerlendirilmesiyle soruşturma ile birlikte geçici önlem uygulanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Arz ederim.

EK: İthalat İstatistikleri

EK: İTHALAT İSTATİSTİKLERİ

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
TOPLAM	Miktar (Adet)	12.659.468	14.035.933	14.742.353
	Gümrük Kg	191.846.046	198.786.860	216.520.825
	Dolar	915.473.335	800.347.847	799.703.937
	BF (Adet)	72,32	57,02	54,25
	BF (KG)	4,77	4,03	3,69
ROMANYA	Miktar (Adet)	1.883.268	1.998.972	2.440.314
	Gümrük Kg	16.189.354	17.757.636	22.395.164
	Dolar	88.207.725	72.708.300	83.433.083
	BF (Adet)	46,84	36,37	34,19
	BF (KG)	5,45	4,09	3,73
ÇİN	Miktar (Adet)	1.532.478	1.711.228	1.551.874
	Gümrük Kg	14.204.616	16.587.639	14.418.996
	Dolar	51.385.418	49.323.786	35.886.850
	BF (Adet)	33,53	28,82	23,12
	BF (KG)	3,62	2,97	2,49
ALMANYA	Miktar (Adet)	1.044.560	1.266.616	1.324.689
	Gümrük Kg	13.030.969	15.559.521	17.057.544
	Dolar	83.748.306	82.927.209	82.840.414
	BF (Adet)	80,18	65,47	62,54
	BF (KG)	6,43	5,33	4,86
İSPANYA	Miktar (Adet)	577.219	945.410	944.478
	Gümrük Kg	6.746.346	9.732.223	12.134.330
	Dolar	39.273.730	44.538.304	51.316.972
	BF (Adet)	68,04	47,11	54,33
	BF (KG)	5,82	4,58	4,23
İTALYA	Miktar (Adet)	1.142.820	767.104	868.545
	Gümrük Kg	11.930.634	9.364.685	11.140.092
	Dolar	69.522.195	47.348.166	53.628.232
	BF (Adet)	60,83	61,72	61,74
	BF (KG)	5,83	5,06	4,81
SLOVAKYA	Miktar (Adet)	691.941	880.988	863.695
	Gümrük Kg	17.318.862	20.202.708	20.736.796
	Dolar	90.328.680	81.373.229	77.566.135
	BF (Adet)	130,54	92,37	89,81
	BF (KG)	5,22	4,03	3,74
POLONYA	Miktar (Adet)	769.006	1.049.922	797.524
	Gümrük Kg	11.624.946	15.188.367	13.968.759
	Dolar	55.055.438	55.433.474	47.289.973
	BF (Adet)	71,59	52,80	59,30
	BF (KG)	4,74	3,65	3,39
GÜNEY KORE	Miktar (Adet)	641.637	475.593	716.580

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	Gümrük Kg	14.125.550	13.443.419	18.071.694
	Dolar	64.583.997	46.820.146	57.582.542
	BF (Adet)	100,66	98,45	80,36
	BF (KG)	4,57	3,48	3,19
TAYLAND	Miktar (Adet)	711.782	588.226	652.433
	Gümrük Kg	10.440.400	6.775.465	11.334.230
	Dolar	41.226.542	24.223.692	30.228.471
	BF (Adet)	57,92	41,18	46,33
	BF (KG)	3,95	3,58	2,67
SIRBİSTAN	Miktar (Adet)	318.429	397.340	646.483
	Gümrük Kg	2.729.585	3.810.091	6.076.802
	Dolar	11.526.594	13.169.698	21.512.956
	BF (Adet)	36,20	33,14	33,28
	BF (KG)	4,22	3,46	3,54
MACARİSTAN	Miktar (Adet)	333.772	556.565	537.746
	Gümrük Kg	12.769.150	5.729.847	5.366.527
	Dolar	21.315.395	24.880.372	23.793.726
	BF (Adet)	63,86	44,70	44,25
	BF (KG)	1,67	4,34	4,43
FRANSA	Miktar (Adet)	460.237	531.052	494.581
	Gümrük Kg	6.209.130	6.552.904	6.828.735
	Dolar	45.243.070	37.358.307	37.923.443
	BF (Adet)	98,30	70,35	76,68
	BF (KG)	7,29	5,70	5,55
ÇEK CUMHURİYETİ	Miktar (Adet)	236.483	343.284	406.383
	Gümrük Kg	3.041.431	4.183.167	4.913.339
	Dolar	19.780.545	20.083.857	23.632.895
	BF (Adet)	83,64	58,51	58,15
	BF (KG)	6,50	4,80	4,81
JAPONYA	Miktar (Adet)	448.175	382.362	293.825
	Gümrük Kg	19.093.369	14.879.730	12.864.315
	Dolar	88.540.991	58.585.218	47.779.375
	BF (Adet)	197,56	153,22	162,61
	BF (KG)	4,64	3,94	3,71
ENDONEZYA	Miktar (Adet)	342.781	367.378	263.765
	Gümrük Kg	3.272.758	3.725.962	2.613.844
	Dolar	12.275.844	11.581.704	7.812.990
	BF (Adet)	35,81	31,53	29,62
	BF (KG)	3,75	3,11	2,99
SLOVENYA	Miktar (Adet)	225.795	227.363	263.240
	Gümrük Kg	2.511.837	2.495.792	2.905.803
	Dolar	12.340.924	9.808.801	10.581.947
	BF (Adet)	54,66	43,14	40,20

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	BF (KG)	4,91	3,93	3,64
HİNDİSTAN	Miktar (Adet)	183.064	186.000	235.584
	Gümrük Kg	7.187.083	7.562.276	9.396.277
	Dolar	28.093.884	22.090.768	24.941.705
	BF (Adet)	153,46	118,77	105,87
	BF (KG)	3,91	2,92	2,65
RUSYA FEDERASYONU	Miktar (Adet)	95.336	300.028	182.767
	Gümrük Kg	1.563.930	3.496.181	2.100.728
	Dolar	6.328.692	14.712.537	8.569.789
	BF (Adet)	66,38	49,04	46,89
	BF (KG)	4,05	4,21	4,08
PORTEKİZ	Miktar (Adet)	149.324	135.768	181.297
	Gümrük Kg	1.261.450	1.182.310	1.506.356
	Dolar	8.694.978	6.332.661	8.350.676
	BF (Adet)	58,23	46,64	46,06
	BF (KG)	6,89	5,36	5,54
VIETNAM	Miktar (Adet)	230.384	92.282	165.358
	Gümrük Kg	1.789.615	1.290.219	1.577.879
	Dolar	6.597.643	4.141.061	2.599.086
	BF (Adet)	28,64	44,87	15,72
	BF (KG)	3,69	3,21	1,65
İNGİLTERE	Miktar (Adet)	117.247	205.628	157.864
	Gümrük Kg	2.496.854	3.470.026	1.894.195
	Dolar	14.700.568	15.759.979	8.874.148
	BF (Adet)	125,38	76,64	56,21
	BF (KG)	5,89	4,54	4,68
TAYVAN	Miktar (Adet)	102.254	66.160	137.634
	Gümrük Kg	1.653.717	919.584	1.265.353
	Dolar	6.826.728	3.344.982	3.813.350
	BF (Adet)	66,76	50,56	27,71
	BF (KG)	4,13	3,64	3,01
FİLİPİNLER	Miktar (Adet)	76.718	99.222	128.594
	Gümrük Kg	585.670	829.857	1.041.747
	Dolar	3.013.261	3.047.635	3.647.795
	BF (Adet)	39,28	30,72	28,37
	BF (KG)	5,14	3,67	3,50
MISIR	Miktar (Adet)	72.388	103.330	111.391
	Gümrük Kg	4.190.005	6.446.606	7.259.178
	Dolar	17.009.885	21.321.851	20.247.791
	BF (Adet)	234,98	206,35	181,77
	BF (KG)	4,06	3,31	2,79
UKRAYNA	Miktar (Adet)	8.206	81.983	97.880
	Gümrük Kg	77.233	747.782	856.821

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	Dolar	254.967	1.938.480	1.662.221
	BF (Adet)	31,07	23,64	16,98
	BF (KG)	3,30	2,59	1,94
FİNLANDİYA	Miktar (Adet)	17.157	20.781	48.458
	Gümrük Kg	144.567	183.920	392.874
	Dolar	978.374	1.090.387	2.086.917
	BF (Adet)	57,02	52,47	43,07
	BF (KG)	6,77	5,93	5,31
A.B.D.	Miktar (Adet)	42.612	55.782	45.660
	Gümrük Kg	716.140	616.661	723.671
	Dolar	4.637.530	3.265.546	2.849.613
	BF (Adet)	108,83	58,54	62,41
	BF (KG)	6,48	5,30	3,94
LÜKSEMBURG	Miktar (Adet)	31.770	36.277	42.910
	Gümrük Kg	2.118.963	2.640.119	2.791.178
	Dolar	10.822.822	10.545.922	10.487.394
	BF (Adet)	340,66	290,71	244,40
	BF (KG)	5,11	3,99	3,76
SRİ LANKA	Miktar (Adet)	43.936	38.296	29.885
	Gümrük Kg	1.177.942	1.040.595	922.870
	Dolar	5.298.712	4.442.816	3.120.495
	BF (Adet)	120,60	116,01	104,42
	BF (KG)	4,50	4,27	3,38
HOLLANDA	Miktar (Adet)	41.673	53.513	24.277
	Gümrük Kg	446.261	583.500	336.335
	Dolar	2.132.802	2.218.396	1.228.641
	BF (Adet)	51,18	41,46	50,61
	BF (KG)	4,78	3,80	3,65
HONG KONG	Miktar (Adet)			21.161
	Gümrük Kg			215.631
	Dolar			529.107
	BF (Adet)			25,00
	BF (KG)			2,45
MALEZYA	Miktar (Adet)	35.046	8.202	16.720
	Gümrük Kg	403.591	119.320	207.915
	Dolar	1.957.467	544.211	711.629
	BF (Adet)	55,85	66,35	42,56
	BF (KG)	4,85	4,56	3,42
GÜNEY AFRİKA CUM.	Miktar (Adet)	17.491	14.921	16.032
	Gümrük Kg	247.662	185.592	179.642
	Dolar	1.312.279	926.216	841.912
	BF (Adet)	75,03	62,07	52,51
	BF (KG)	5,30	4,99	4,69

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
BEYAZ RUSYA	Miktar (Adet)	6.269	23.125	11.121
	Gümrük Kg	143.723	786.555	333.924
	Dolar	451.729	1.817.837	331.776
	BF (Adet)	72,06	78,61	29,83
	BF (KG)	3,14	2,31	0,99
İRAN	Miktar (Adet)	2.893	827	6.604
	Gümrük Kg	75.108	53.512	189.180
	Dolar	279.426	55.061	152.024
	BF (Adet)	96,59	66,58	23,02
	BF (KG)	3,72	1,03	0,80
BREZİLYA	Miktar (Adet)	1.007	9.624	5.715
	Gümrük Kg	48.619	205.756	119.507
	Dolar	212.113	715.202	429.138
	BF (Adet)	210,64	74,31	75,09
	BF (KG)	4,36	3,48	3,59
KANADA	Miktar (Adet)	1.390	2.755	3.222
	Gümrük Kg	32.267	141.096	163.586
	Dolar	265.104	745.557	793.039
	BF (Adet)	190,72	270,62	246,13
	BF (KG)	8,22	5,28	4,85
ARJANTİN	Miktar (Adet)	560	876	2.102
	Gümrük Kg	5.727	52.218	23.065
	Dolar	39.739	170.505	146.484
	BF (Adet)	70,96	194,64	69,69
	BF (KG)	6,94	3,27	6,35
İSRAİL	Miktar (Adet)	509	2.443	1.849
	Gümrük Kg	30.727	142.948	148.097
	Dolar	188.765	574.444	404.585
	BF (Adet)	370,85	235,14	218,81
	BF (KG)	6,14	4,02	2,73
AVUSTRALYA	Miktar (Adet)			677
	Gümrük Kg			18.070
	Dolar			18.524
	BF (Adet)			27,36
	BF (KG)			1,03
BULGARİSTAN	Miktar (Adet)	20	361	500
	Gümrük Kg	1.300	11.165	4.340
	Dolar	37.799	26.084	
	BF (Adet)	1.889,95	72,25	0,00
	BF (KG)	29,08	2,34	0,00
MEKSİKA	Miktar (Adet)	512	339	332
	Gümrük Kg	8.592	2.699	5.045
	Dolar	63.444	27.483	23.232

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	BF (Adet)	123,91	81,07	69,98
	BF (KG)	7,38	10,18	4,60
PAKİSTAN	Miktar (Adet)	26		180
	Gümrük Kg	570		853
	Dolar	1.405		1.790
	BF (Adet)	54,04		9,94
	BF (KG)	2,46		2,10
KATAR	Miktar (Adet)			140
	Gümrük Kg			9.392
	Dolar			
	BF (Adet)			0,00
	BF (KG)			0,00
EGE SERBEST BÖLGE	Miktar (Adet)	4	32	94
	Gümrük Kg	360	1.890	4.038
	Dolar	1.651	7.876	25.025
	BF (Adet)	412,75	246,13	266,22
	BF (KG)	4,59	4,17	6,20
K.K.T.C.	Miktar (Adet)	17.637	1.683	44
	Gümrük Kg	138.665	12.194	2.279
	Dolar	551.500	42.227	2.416
	BF (Adet)	31,27	25,09	54,91
	BF (KG)	3,98	3,46	1,06
BELÇİKA	Miktar (Adet)	44	2.605	42
	Gümrük Kg	185	28.366	327
	Dolar	1.480	97.769	317
	BF (Adet)	33,64	37,53	7,55
	BF (KG)	8,00	3,45	0,97
AVUSTURYA	Miktar (Adet)	142	17	40
	Gümrük Kg	1.991	322	482
	Dolar	15.276	5.067	2.264
	BF (Adet)	107,58	298,06	56,60
	BF (KG)	7,67	15,74	4,70
İSVEÇ	Miktar (Adet)	104	42	27
	Gümrük Kg	1.214	215	173
	Dolar	33.523	7.033	
	BF (Adet)	322,34	167,45	0,00
	BF (KG)	27,61	32,71	0,00
EKVATOR	Miktar (Adet)			15
	Gümrük Kg			169
	Dolar			667
	BF (Adet)			44,47
	BF (KG)			3,95
DANİMARKA	Miktar (Adet)	2.612	25	10

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	Gümrük Kg	23.324	361	22
	Dolar	99.031	3.229	383
	BF (Adet)	37,91	129,16	38,30
	BF (KG)	4,25	8,94	17,41
HIRVATİSTAN	Miktar (Adet)			6
	Gümrük Kg			2.328
	Dolar			
	BF (Adet)			0,00
	BF (KG)			0,00
LETONYA	Miktar (Adet)			2
	Gümrük Kg			260
	Dolar			
	BF (Adet)			0,00
	BF (KG)			0,00
YUNANİSTAN	Miktar (Adet)			2
	Gümrük Kg			54
	Dolar			
	BF (Adet)			0,00
	BF (KG)			0,00
İSVİÇRE	Miktar (Adet)		11	2
	Gümrük Kg		18	14
	Dolar		1.579	
	BF (Adet)		143,55	0,00
	BF (KG)		87,72	0,00
İRLANDA	Miktar (Adet)	7	1	
	Gümrük Kg	9	10	
	Dolar	214	145	
	BF (Adet)	30,57	145,00	
	BF (KG)	23,78	14,50	
KESİNLEŞMEMİŞ ÜLK	Miktar (Adet)	43		
	Gümrük Kg	4.057		
	Dolar	21.096		
	BF (Adet)	490,60		
	BF (KG)	5,20		
KAZAKİSTAN	Miktar (Adet)		172	
	Gümrük Kg		7.424	
	Dolar		42.841	
	BF (Adet)		249,08	
	BF (KG)		5,77	
LİTVANYA	Miktar (Adet)		188	
	Gümrük Kg		14.664	
	Dolar		35.006	
	BF (Adet)		186,20	

Ülke Adı	Değerler	Yıl		
		2014	2015	2016
	BF (KG)		2,39	
TÜRKMENİSTAN	Miktar (Adet)		4	
	Gümrük Kg		260	
	Dolar		1.236	
	BF (Adet)		309,00	
	BF (KG)		4,75	
İRAK	Miktar (Adet)		9	
	Gümrük Kg		72	
	Dolar		1.637	
	BF (Adet)		181,89	
	BF (KG)		22,74	
GÜRCİSTAN	Miktar (Adet)	160	285	
	Gümrük Kg	10.851	2.346	
	Dolar	46.259	12.254	
	BF (Adet)	289,12	43,00	
	BF (KG)	4,26	5,22	
ŞİLİ	Miktar (Adet)	150	20	
	Gümrük Kg	2.653	250	
	Dolar	20.641	1.025	
	BF (Adet)	137,61	51,25	
	BF (KG)	7,78	4,10	
CİBUTİ	Miktar (Adet)	54		
	Gümrük Kg	753		
	Dolar	4.056		
	BF (Adet)	75,11		
	BF (KG)	5,39		
B.A.E.	Miktar (Adet)	336	2.913	
	Gümrük Kg	15.731	18.815	
	Dolar	123.098	69.039	
	BF (Adet)	366,36	23,70	
	BF (KG)	7,83	3,67	